

UMEÅ UNIVERSITET

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2022
FÖR LÄRARHÖGSKOLAN VID UMEÅ
UNIVERSITET**

Dnr FS 1.3.3-282-23

UMEÅ UNIVERSITET

Nyckeltal för Lärarhögskolan 2018–2022

Nyckeltal Verksamhetsberättelse

LÄRARHÖGSKOLAN	2018	2019	2020	2021	2022
Ekonomi					
Intäkter totalt (tkr)*	242 062	245 668	242 626	273 694	256 651
Varav utbildning på grundnivå och avancerad nivå (tkr, vh 10-13)	182 514	177 922	176 011	203 760	185 901
- varav andel anslag (%) vh 10-11	80%	82%	83%	82%	81%
- varav andel externa intäkter (%) vh 12-13	20%	18%	17%	18%	19%
Varav forskning och utbildning på forskarnivå (tkr, vh 20-23)	45 389	52 976	51 320	54 448	55 339
- varav andel anslag (%) vh 20-21	88%	94%	97%	96%	95%
- varav andel externa intäkter (%) vh 22-23	12%	6%	6%	4%	5%
Varav övrig/universitetsgemensam verksamhet (tkr, vh 90-91, vh 97)	14 159	14 770	15 296	15 486	15 411
- varav andel anslag (%)	100%	99%	98%	98%	100%
- varav andel försäljningsintäkter (%)	0%	1%	2%	2%	0%
- varav andel övriga intäkter (%)					
Kostnader totalt (tkr)**	-254 323	-254 429	-244 686	-271 309	-264 140
- varav andel löne- och övriga personalkostnader (%)	7%	8%	9%	82%	80%
- varav andel lokalkostnader (%)	1%	1%	1%	1%	1%
- varav andel driftskostnader (%)	90%	90%	88%	15%	18%
- varav andel övriga kostnader (%)	2%	2%	2%	2%	2%
Balanserade medel (tkr, summan av myndighetskapital och ej förbrukade projektmedel)	93 894	94 793	97 349	100 117	92 021
Myndighetskapital (tkr)	59 414	56 336	54 276	67 102	59 104
- Varav årets kapitalförändring	-15 980	-8 760	-2 059	12 826	-7 998
- Varav balanserat kapital	75 394	65 096	56 336	54 276	67 102
Myndighetskapital/Kostnader (%)	23%	22%	22%	25%	22%
Ej förbrukade projektmedel (tkr)	34 480	38 457	43 073	33 015	32 917
Andel extern finansiering (%)	32%	25%	23%	22%	24%
Utbildning på grundnivå och avancerad nivå					
Antal helårsstudenter	2 051	2 049	2 135	2 227	2 103
- varav andel kvinnor (%)	74%	73%	71%	74%	72%
- varav andel män (%)	26%	27%	29%	26%	28%
- varav andel program (%)	81%	82%	78%	78%	79%
- varav andel avancerad nivå (%)	23%	24%	19%	17%	17%
- varav andel distans/nät (%)	35%	38%	42%	42%	44%
Antal helårsprestationer	1 854	1 815	1 818	1 952	1 833
Antal studieavgiftsskyldiga studenter (hstk)		0	0	0	0
Antal inresande utbytesstudenter (hstk)	16	17	11	8	11
Antal utresande utbytesstudenter (hstk)	3	1	0	0	0
Prestationsgrad (%)	90%	89%	86%	88%	87%
Forskning och utbildning på forskarnivå					
Antal nyantagna doktorander	26	0	22	0	17
- varav andel kvinnor (%)	81%	0%	59%	0%	0%
- varav andel män (%)	19%	0%	41%	0%	0%
Antal aktiva doktorander	74	62	77	69	57
- varav andel kvinnor (%)	68%	68%	64%	67%	67%
- varav andel män (%)	32%	32%	36%	33%	33%
Antal doktorsexamina	2	10	8,00	4	
- varav andel kvinnor (%)	50%	80%	63%	25%	25%
- varav andel män (%)	50%	20%	37%	75%	75%
Antal licentiatexamina	0	0	1,00	0	0
- varav andel kvinnor (%)	0%	0%	100%	0%	0%
- varav andel män (%)	0%	0%	0%	0%	0%
Erhållna forskningsbidrag (tkr)***	5 200	7 443	7 699	10 262	10 372
Antal refereegranskade vetenskapliga publikationer					
Personal					
Antal anställda (individer)	22	22	23	24	24
Antal anställda (årsarbetskrafter)	19	20	20	22	22
- varav andel kvinnor (%)	65%	59%	59%	67%	76%
- varav andel män (%)	35%	41%	41%	33%	24%

*För att få fram LH: s intäkter har de intäkter som fördelas ut till institutionerna räknats bort. På vh 10-13 har följande projekt plockats bort; 6000 00 011, 11 100, 11 235, 11 240, 11 700, 18 010, 13 500 och 13 520 På vh 20-22 har följande projekt plockats bort; 6000 18 011, 41 000 och 41 100.

**För att få fram kostnaderna har de intäkter som fördelats ut till institutionerna lagts till på budgetkod 410, löner. Det finns inget sätt att utläsa hur de intäkter som LH fördelar till institutionerna fördelas sig på olika kostnadsposter på institutionerna. För enkelhetens skull har därför allt lagts på lön. T.o.m 2020 lades kostnaderna på drift.

***Utav dessa erhålla forskningsbidrag har 7 600 tkr vidareförmedlats till lärosäten som ingår i Umeå-noden inom ULF-uppdraget.

UMEÅ UNIVERSITET

Presentation av Lärarhögskolan

Lärarhögskolan vid Umeå universitet (LH) har uppdrag att samordna, utveckla och kvalitetssäkra lärarutbildning och utbildningsvetenskap vid universitetet samt samverka med parter inom såväl som utanför universitetet. Viktiga samverkansparter är skolor och skolhuvudmän i vår region. Lärarhögskolan är en betydelsefull aktör nationellt och internationellt men med ett särskilt ansvar för att utbilda goda lärare, skapa och sprida utbildningsvetenskaplig kunskap och samverka med intressenter regionalt.

Lärarhögskolans styrelse och föreståndarens beslutsmöten är beslutande organ. Beredande organ är forskningskommittén samt programråden. Ledamöter i de beredande organen nomineras av fakulteterna och utses av Lärarhögskolans styrelse. Nuvarande mandatperiod för råden och kommittén startade 1 januari 2022. Lärarhögskolans kansli är en stödfunktion till styrelsen, ledning och till den operativa verksamheten, utbildning, forskning och samverkan. Kansliet bereder ärenden till styrelsen och föreståndarens beslutsmöten. Kansliet leds av en kanslichef. På kansliet sker det dagliga arbetet med bland annat ärendeberedning gällande utbildnings och forskningsfrågor, studievägledning, placeringar av studenter som ska genomföra sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) och praktik, fördelning av ekonomiska resurser och arbete med ett flertal regeringsuppdrag.

Vid Umeå universitet erbjuds en bredd av lärarutbildningar med många vägar in till läraryrket, både som reguljära programutbildningar och i form av särskilda regeringsuppdrag. Inom Lärarhögskolan ges program för utbildning av förskollärare, grundlärare med inriktning mot fritidshem, förskoleklass - årskurs 3 och årskurs 4–6, ämneslärare för årskurs 7–9 och för gymnasiet, yrkeslärare, studie- och yrkesvägledare, speciallärare och specialpedagoger. Det erbjuds även Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) i tre varianter: halvfart, helfart samt Kompletterande pedagogisk utbildning för forskarutbildade. Bland regeringsuppdragen kan Vidareutbildning av Lärare (VAL), Utländska Lärares Vidareutbildning (ULV), Arbetsintegrerad Lärarutbildning (AIL) samt Fler vägar in i läraryrket (FVI) nämnas.

Lärarhögskolan stödjer utbildningsvetenskaplig forskning genom fördelning av medel till enskilda forskare såväl som forskargrupper. Även forskarutbildning stöds genom forskarskolan inom det utbildningsvetenskapliga området.

Urval av händelser under det gångna året

Den 18 februari lämnade arbetsgruppen för översyn av organisation och styrning av Lärarhögskolan sin slutrapport till Universitetsstyrelsen. I rapporten föreslås att organisationen för Lärarhögskolan till största del ska vara oförändrad. Fortsatta utvecklingsarbeten för att tydliggöra ansvarsfördelning och beslutsmandat ska fortsätta och återredovisas till universitetsstyrelsen under 2024.

Under 2022 utlystes för första gången karriäransättningar i syfte att stödja juniora forskares meritering. I denna utlysning helfinansierades anställningarna av Lärarhögskolan och det resulterade i beslut om tre postdoktorsanställningar med start under våren 2023.

Med medel från Lärarhögskolans myndighetskapital utlystes samverkansmedel för samverkan för forskningsbaserad kvalitetsutveckling. Fyra projekt erhöll medel för utveckling av metoder och kunskap som stöder forsknings- och professionsanknytning av Lärarhögskolans utbildningar.

UMEÅ UNIVERSITET

Projekten ska genomföras i samverkan med personal på skolor. Projekttiden kan sträcka sig till 31 december 2024.

Inför höstterminen 2022 noterades en generell minskning av studentantalen vid Lärarhögskolans utbildningar. Det föranledde ett arbete för att intressera fler att söka Lärarhögskolans program. Diskussion har genomförts vid Lärarhögskolans dag för att se vilka olika åtgärder som kan implementeras för att öka genomströmningen i respektive program, en målgruppsanalys och följande marknadsföringsinsatser beställdes för att genomföras under 2023. Under året förbereddes starten av ett vårintag för Yrkeslärarprogrammet med Skellefteå som studieort, och en distansutbildning för Förskolläraryrket.

Under året har Lärarhögskolan i samverkan med Region Västerbotten och regionens kommuner startat den andra arbetsintegrerade lärarutbildningen, grundlärarprogrammet med inriktning mot fritidshem. Det första programmet startade hösten 2021 med inriktning mot årkurs 4-6. Särskilda medel har utgått från regeringen för detta.

Under 2022 har en ändring av programstrukturen för Kompletterande pedagogisk utbildning för forskarutbildade genomförts för att programmet ska kunna ges under ett kalenderår i enlighet med den senaste förordningsändringen.

Analys av resultat

Utbildning

Målområde 1: Utbildning med hög kvalitet

Utbildningskvalitet

Sedan 2020 håller samtliga av Lärarhögskolans utbildningsprogram hög kvalitet enligt UKÄ. Ett medvetet arbete för att upprätthålla kvaliteten i utbildningarna är ständigt pågående, exempelvis har ett arbete för att utveckla kvaliteten i den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) påbörjats under 2022. Processen inleddes med två workshops där alla berörda institutioner erbjöds delta. I slutet av året formerades en arbetsgrupp bestående av programrådsordförande samt kanslipersonal.

Andra insatser för att bibehålla kvaliteten i utbildningarna har handlat om att uppdatera examensmålsmatriserna för samtliga program. Denna insats var viktig utifrån att nya examensmål har tillkommit. Ytterligare kvalitetssäkrande arbete riktar sig mot att utveckla utformningen av de kollegiala granskningarna för att dessa ska vara så likvärdiga till omfattning och innehåll som möjligt. Tidsplanen för denna komponent är också under bearbetning. Insatsen förväntas vara klar under våren 2023.

Studentinflytande och information

Lärarhögskolans ledningsgrupp har under 2022 träffat studentföreningen UMPE vid ett par tillfällen, samt Umeå studentkårs ledning vid ett tillfälle. Därtill har en dialog med representanter för de olika studentkårerna också ägt rum med anledning av studentkårsskrivelsen. Syftet med nämnda träffar var att utbyta information om aktuella frågor inom respektive verksamhet, men också att följa upp arbetet med studentinflytande. Vid dessa träffar har studenterna framfört viktiga synpunkter som Lärarhögskolan tagit med till aktuella forum. Arbetet med att rekrytera studentrepresentanter har nu gett resultat. Numera har även grundlärarrådet samt speciallärar- och specialpedagogrådet studentrepresentanter med i programrådsarbetet. Dock saknas fortfarande representanter i förskollärarrådet.

UMEÅ UNIVERSITET

Språkförmåga

Lärarhögskolan är medfinansiar till projektet SKRIVUM som startade upp under 2022. Projektet syftar till att inspirera universitetslärare att i undervisningen stärka lärarstudenternas förmågor inom såväl akademiskt som yrkesrelaterat skrivande. Det arbetet kommer att ske i verkstäder för universitetslärare som undervisar inom Lärarhögskolans programutbildningar med start våren 2023.

Kvalitetssystemet

Nedan följer en självskattning avseende tre aktiviteter i Umeå universitets kvalitetssystemet för utbildning samt integrering av hållbar utveckling i utbildning. Självskattningen görs enligt nedanstående skala.

0	Vi har inte diskuterat nödvändigheten av aktiviteten eller uppnått enighet i organisationen att det är prioriterat att arbeta med.
1	Vi har en konsensus i organisationen att vi ska jobba aktivt med införandet av aktiviteten.
2	Vi har initierat diskussion och planerar implementeringsarbete.
3	Vi har kommit en bit på väg vad gäller implementering.
4	Vi har implementerat verksamhet som är kopplad till aktiviteten.
5	Vi arbetar kontinuerligt med att förbättra implementeringen av aktiviteten.

Studentkårsskrivelse (Aktivitet 3)

Studentkårsskrivelsen har sammanställts av studentkårerna och omfattar utbildning på alla nivåer. Lärarhögskolan har i dialog med studentrepresentanter kommit fram till två av tre områden som ska prioriteras under 2023. Ett av dessa områden berör VFU och vikten av att förtydliga kommunikationen till studenter och handledare. Detta område handlar också om att rättssäkra examinationerna då flera studenter upplevt sig bli orättvist bedömda. Därtill framhåller studenterna vikten av att handledarna ute på skolorna har gått en handledarutbildning. Ett andra område som studenterna ser som prioriterat handlar om ett bristfälligt bemötande av vissa lärare. Det har visat sig att vissa universitetslärare, eller studievägledare inte svarar på mejl eller att deras svar verkar nedlåtande. Lärarhögskolan ser därför detta som ett prioriterat område att arbeta vidare med. Diskussion förs med studentkårerna om att det tredje prioriterade området kan vara psykisk hälsa, men något beslut är inte fattat i skrivande stund.

Självskattning: 3

Verksamhetsberättelse och verksamhetsplan för utbildningsprogram och forskarutbildningsämne (Aktivitet 6)

Programrådets kombinerade verksamhetsberättelser och verksamhetsplaner är centrala komponenter i kvalitetsarbetet och ligger till grund för de årligen återkommande dialogerna med ledningen för Lärarhögskolan. Utifrån dessa dialoger upprättar respektive programråd en uppföljnings- och åtgärdsplan som grund för arbetet under kommande verksamhetsår. Lärarhögskolans kansli har under året prövat en delvis ny mall för verksamhetsberättelserna och verksamhetsplanerna där kopplingen till universitetets kvalitetssystem förtydligats. Den förändringen har fallit väl ut och mallen kommer därför att användas även framgent. Under 2022 införde även Lärarhögskolans ledning en uppföljande programrådsdialog under våren för att bättre kunna följa hur programrådets arbete fortlöper.

Självskattning: 4

UMEÅ UNIVERSITET

Utbildningsutvärdering genom kollegial extern granskning (Aktivitet 7)

Under hösten genomfördes en extern kollegial granskning av studie- och yrkesvägledarprogrammet med återrapportering i inledningen av 2023. Resultaten av denna kommer därav att presenteras i nästa års verksamhetsberättelse. Uppstartsmöte med granskarna av grundlärarprogrammen som ska starta upp i januari ägde rum i november.
Självskattning: 4

Hållbar utveckling i utbildning

Hållbar utveckling hanteras olika i de olika lärarprogrammen och utgör ett fortsatt utvecklingsområde. Under våren 2022 inrättade Lärarhögskolan i samverkan med Akademiska hus, Lokalförsörjningen och lärare på Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap, en undervisningsplats utomhus tillgänglig för kurser inom lärarprogrammen. Undervisningsplatsen har bidragit till att studenter får möjlighet att träna sina didaktiska färdigheter i utemiljö.

I studie- och yrkesvägledarprogrammet relaterar utbildningen till arbetsmarknadens hållbarhetsutmaningar med koppling till förändringar i yrkesstrukturer i samhället. Sociala aspekter av hållbarhet som mänskliga rättigheter, demokrati, etik och jämställdhet utgör ett innehåll i den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK) för samtliga lärarprogram. Forskarskolan har påbörjat en revidering av den obligatoriska kursen Forskningsprocessens delar där hållbar utveckling tydligare skrivs fram. Hållbar utveckling är också ett återkommande tema i workshops och föreläsningar i forskarskolans andra aktiviteter som lokala internat och terminsträffar.
Självskattning grundnivå och avancerad nivå: 4
Självskattning forskarutbildningsnivå: 4

Målområde 2: Kompetensförsörjning av förskollärare, lärare och studie- och yrkesvägledare i regionen och nationellt

Nationella regeringsuppdrag och satsningar

Lärarhögskolans arbete inom regeringsuppdraget Vidareutbildning av lärare (VAL) omfattar både Umeå universitet samt samordning av uppdraget nationellt. Lärosätena har under 2022 övergått till antagning via det nationella antagningssystemet (NyA). Detta underlättar handläggningsarbetet och minskar sårbarheten. Under hösten 2022 producerades filmer med VAL-alumner som kommer att användas i marknadsföringen under 2023 och framåt. Vidare har Umeå universitet tillsammans med de andra lärosätena tillämpat två modeller för validering – en för validering inom det förskolepedagogiska ämnesområdet och en för validering inom det fritidspedagogiska ämnesområdet. Modellerna används för att validera de kunskaper som obehörig personal med lång erfarenhet har. I arbetet med bedömning har lärare medverkat från Institutionen för tillämpad utbildningsvetenskap i en nationell expertgrupp.

Lärosätena har även under 2022 utvecklat lärosätessammansatta kurser inom det fritidspedagogiska ämnesområdet som ges på distans och halvfart. Dessa kurser kommer nu bidra till att Umeå universitet kan öppna upp för obehöriga i fritidshemmet med kortare tid i yrket. Antalet sökande till alla målgrupper inom VAL var fortsatt högt under 2022, dock lägre än rekordåret 2021 och ligger nu på samma nivåer som åren 2019 och 2020.

UMEÅ UNIVERSITET

Lärarhögskolans arbete inom regeringsuppdraget Utländska lärares vidareutbildning (ULV) har vid sidan om antagning och handläggning till programmet bland annat handlat om ett förberedande arbete för instiftande av en språkkurs i svenska samt ett tillhörande språkprov under 2022. Arbetet har skett i samarbete med ledningen vid Lärarhögskolan samt andra medverkande inom ULV. Språkkursen är planerad att vara instiftad från och med höstterminen 2024.

Vidare har all antagning skett via det nationella antagningssystemet (NyA) under året. Studieplaneringsverktyget har börjat användas för att administrera programmets studenter och en egen programkod har instiftats för att underlätta administrationen av studieplaner, planeringen av verksamhetsförlagd utbildning samt ekonomi. Antalet sökande inom Utländska lärares vidareutbildning var under 2022 fortsatt högt på både höst samt vårtermin vilket resulterade i ett 20-tal antagna till respektive termin. I dagsläget har Utländska lärares vidareutbildning fler sökande än platser, och lottning tillämpas vid urval.

Som ett led i att nå ut till nya målgrupper, men också för att utöka antalet examinerade lärare planerade Lärarhögskolan för uppstart av förskolläraryrket på distans samt yrkeslärarprogrammet med studieort Skellefteå. I januari 2023 startade dessa program upp.

Inom ramen för regeringsuppdraget Arbetsintegrerad lärarutbildning (AIL) har Lärarhögskolan under hösten startat upp ännu en arbetsintegrerad variant av grundlärarprogrammet med inriktning mot fritidshem.

Umeå universitet har inom ramen för regeringsuppdraget Fler vägar in i läraryrket (FVI) bedrivit ett antal ämneskompletterande kurser och kurser inom den utbildningsvetenskapliga kärnan med flexibla undervisningsformer. Regionala och nationella marknadsföringsinsatser riktade mot skola, förskola och fritidshem har liksom föregående år genomförts, vilka har genererat hundratals kontakter med presumtiva studenter som försökt hitta sina individuella vägar till en lärar- eller förskolläraryrket, utökad behörighet eller allmän kompetensutveckling.

Fortbildning på avancerad nivå

Söktrycket till speciallärar- och specialpedagogprogrammen inför hösten 2022 var i jämförelse med andra utbildningar högt, men har sjunkit en aning sedan föregående år. Samtliga reserver antogs till speciallärarprogrammet vilket inte varit fallet tidigare. Sedan två år tillbaka har Lärarhögskolan aktivt verkat för att anta så många studenter som möjligt med syftet att öka antalet registrerade studenter inom programmen. Detta med anledning av att avhoppet inom programmen har varit förhållandevis stora.

Strategier för en riktad marknadsföring

Kommunikationskonceptet "Bilda framtiden" har uppdaterats med nya målsättningar och plan för operativt genomförande. Utgångspunkter för det fortsatta arbetet är att i högre grad än tidigare särskilja och positionera Lärarhögskolan vid Umeå universitet i förhållande till andra lärosätens lärarutbildningar, och visa att Lärarhögskolan är det främsta alternativet inom lärarutbildningar i landet. Beslut om att genomföra förnyade målgruppsanalyser, uppdatera kommunikationsstrategi och aktivitetsplan samt att ta fram ett nytt kreativt koncept har fattats av Lärarhögskolans ledning och arbetet kommer att fortsätta under 2023.

Målområde 3: Hög kvalitet i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU)

Den verksamhetsförlagda utbildningen har återgått till det normala efter pandemiåren. Anpassningar behöver inte längre göras i form av digitala besök eller skifte av kurser.

UMEÅ UNIVERSITET

Arbete med verksamhetsförlagd utbildning

Den strategiska gruppen för verksamhetsförlagd utbildning som består av företrädare för såväl verksamheten som avnämare under ledning av biträdande föreståndare har under året träffats regelbundet. Under 2022 startade förberedelser inför kommande avtalsarbete. Bland annat diskuterades nuvarande syfte och mål utifrån kvalitetsaspekter i Förordning (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare. Under hösten diskuterades även frågor som rör problembeskrivning av verksamhetsförlagd utbildning och praktik i Studentkårsskrivelsen 2022.

Under året har även den universitetsinterna gruppen vid Lärarhögskolan som har fokus på frågor som rör utveckling av verksamhetsförlagd utbildning träffats regelbundet. Gruppen har under 2022 bland annat genomfört en gemensam dag där samordnare från avtalsområdets kommuner samt universitetslärare var inbjudna. Vid det tillfället diskuterades den nya hanteringsordningen för underkännande av VFU samt de nya bedömningsunderlagen. Gruppen har också haft samtal angående digitala bedömningsunderlag men inte kommit till något beslut i frågan. Vidare har utbildningen för universitetslärare (UPL) som gör besök på studenternas VFU initierats på nytt och ska startas upp under 2023. Handledarutbildningen för lärare och förskollärare har getts både som uppdragsutbildning och som ordinarie distanskurs. Det görs just nu en översyn av behörighetskravet samt innehållet i dessa kurser inför en eventuell kursutveckling.

Övningsskoleverksamheten

Verksamheten med övningsskolor och övningsförskolor syftar till att öka kvaliteten i den verksamhetsförlagda utbildningen och stärka studenternas professionsanknytning. Det tilläggsavtal som gäller övningsskoleverksamheten löpte ut vid halvårsskiftet 2022. Ett nytt avtal har upprättats med mindre justeringar och har tecknats med fem kommuner i verksamheterna förskola, grundskola F-9 och gymnasieskola. Tilläggsavtalet kommer att gälla fram till halvårsskiftet 2024. Efter det är målet att verksamheten med övningsskolor ska integreras i det ordinarie avtalet för verksamhetsförlagd utbildning som gäller alla förskolor och skolor inom lärosätets avtalsområde. Processen med att arbeta fram ett nytt avtal har påbörjats under 2022.

Samverkansorganisationen inom uppdraget är uppbyggd med kontaktpersoner på universitetet och i kommunerna. Det har varit en förutsättning för fortsatt utveckling av samverkan. Samtal har påbörjats om hur förutsättningar för att uppnå målet i Förordning (2021:1335) om utbildning till lärare och förskollärare ser ut och vilka insatser som behöver vidtas för att närma sig och uppnå detta mål: "Vid högskolorna ska alla studenter fullgöra en så stor del som möjligt av sin verksamhetsförlagda utbildning vid en övningsskola eller övningsförskola" (2 kap 12 §).

Målområde 4: Internationalisering

Under 2022 har Lärarhögskolan tillsammans med fakulteter, institutioner, International Office samt partneruniversitet, kunnat återuppta arbetet med att skapa goda förutsättningar för fysiskt studentutbyte, internationellt kursdeltagande, studieresor, eller genomförande av utlandsförlagd verksamhetsförlagd utbildning. Ett arbete har påbörjats för att eventuellt förnya befintliga utbytesavtal med University of Sydney och La Trobe University, båda i Australien. Lärarhögskolan har även vid två olika tillfällen under året utlyst internationaliseringsmedel för ökad internationalisering riktade mot anställda forskare och lärare samt till studenter.

Forskarskolan inom utbildningsvetenskap har en tydlig internationaliseringsstrategi som genomsyrar verksamheten. Under 2022 har forskarskolan efter pandemin successivt återgått till fysiska träffar och har kunnat erbjuda doktoranderna möjlighet att delta vid en skriv- och seminarievecka vid Ljubljana University, Slovenien, samt en kursvecka vid University of Bangor, tillsammans med doktorander från ytterligare fyra lärosäten från Wales.

UMEÅ UNIVERSITET

Dessutom har doktorander i utbildningsvetenskap vid lärosätet bjudits in att delta i forskarutbildningsnätverket NorTED:s seminariedagar på Island i samband med NERA-konferensen. Lärarhögskolan har fortsatt samarbetet med det nordiska nätverket Arctic Five Education, ett samarbete som under året främst fokuserat på samverkan inom forskarutbildning. Nätverket har planerat för en gemensam forskarutbildningskurs som kommer att ges nästa år vid Umeå universitet i form av ett Blended Intense Programme (BIP). Kursens tema har fastställts till Setting educational issues in the Nordic and Arctic contexts.

Även campusundervisning och annan campusverksamhet internationaliseras genom exempelvis inbjudna internationella gästföreläsare och internationell litteratur i kurserna.

Forskning

Målområde 1: Vid Umeå universitet bedrivs omfattande utbildningsvetenskaplig forskning av hög kvalitet

Lärarhögskolan har i hög grad kunnat arbeta utifrån tidigare utprovade former för att stärka utbildningsvetenskaplig forskning i sin strävan mot att uppnå Umeå universitets visionsmål. Genom sin breda definition av utbildningsvetenskap har Lärarhögskolan kunnat fördela medel som stöd till forskning inom pedagogik, pedagogiskt arbete, ämnesdidaktik likväl som till utbildningsvetenskapliga projekt inom andra discipliner.

Till forskarskolan i utbildningsvetenskap antogs under året 17 nya doktorander. Lärarhögskolan har fördelat sju kvalitets- och prestationsbaserade anslag på 1,2 mnkr vardera för forskningstid inom utbildningsvetenskap. Lärarhögskolan har även lyst ut internationaliseringsmedel för konferensdeltagande, översättning/språkgranskning, anordnande av internationella konferenser vid Umeå universitet, internationalisering av forskarutbildningen samt forskarutbyte under 2022.

Som ett led i arbetet med att skapa tydliga karriärvägar för forskare inom utbildningsvetenskap har Lärarhögskolan under året arbetat fram ett karriärprogram för nydisputerade forskare där tre helfinansierade, 2-åriga, postdoktorsanställningar har erbjudits till institutionerna. Fortsättningsvis kommer Lärarhögskolan att fördela medel för fyra halvfinansierade karriäranställningar årligen. Även unga forskare som uppstår annan finansiering är välkomna att delta i de aktiviteter som kommer att erbjudas inom programmet.

Liksom tidigare år har utbildningsvetenskaplig forskning vid Umeå universitet även i år fördelats externa anslag, i första hand från Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommitté men även från Skolforskningsinstitutet. Lärarhögskolan har även lyst ut och fördelat planeringsmedel som stöd till ansökningar som fått höga betyg i Vetenskapsrådets utbildningsvetenskapliga kommitténs och Skolforskningsinstitutets utlysningar som ett led i strävan att öka konkurrenskraften inför kommande utlysningar.

Målområde 2: Risktagande och nydanande forskning

Lärarhögskolans resursfördelningssystem ger ett gott stöd för innovativ och nydanande utbildningsvetenskaplig forskning. Under året har Lärarhögskolan fördelat medel till enskilda forskare likväl som forskargrupper och har även lyst ut planeringsbidrag för att ge möjlighet till forskare att stärka sina ansökningar till Vetenskapsrådets Utbildningsvetenskapliga kommitté samt Skolforskningsinstitutet. Forskarskolan i utbildningsvetenskap, med doktorander från alla fyra fakulteter och cirka 15 institutioner, fungerar som en plattform för utbildningsvetenskapligt kunskapsutbyte och nätverkande, vilket i förlängningen skapar utmärkta förutsättningar för innovativ, tvärvetenskaplig forskning.

UMEÅ UNIVERSITET

Det planerade karriärprogrammet förväntas utgöra ytterligare ett starkt bidrag till den existerande fakultetsövergripande plattformen för idé- och kunskapsutbyte för unga forskare.

Målområde 3: Lärarhögskolan stärker forskning kopplad till verksamhetsutveckling

Lärarhögskolan har inom det fortsatta arbetet med regeringsuppdraget Utbildning, Lärande, Forskning (ULF) fördelat medel till 16 samverkanscheckar. Samverkanscheckar syftar till att möjliggöra för forskare/forskargrupper att tillsammans med skolhuvudmän genomföra samverkansprojekt. De sexton samverkanscheckarna involverar forskare/forskargrupper vid tre fakulteter och åtta skolhuvudmän, både kommunala och fristående.

Försöksverksamheten inom regeringsuppdraget Utbildning, Lärande, Forskning hade som syfte att utveckla och pröva modeller för långsiktig samverkan mellan akademi och skola, vad gäller forskning, skolverksamhet och lärarutbildning och arbetet präglas av jämlika villkor mellan skola och akademi. Det innebär att skolans frågeställningar står i fokus och att yrkesgrupper inom skolan ska kunna ta initiativ till utvecklings- och forskningsprojekt.

Försöksverksamheten pågick under perioden 2017–2021, och under en övergångsperiod inför att verksamheten blir en permanent verksamhet från 2025 driver Umeå universitet genom Lärarhögskolan fortsatt arbete i syfte att involvera fler skolhuvudmän och fler forskare/forskargrupper i praktikinära forskning i samverkan.

Under året har fler skolhuvudmän involverats i verksamheten, kommunala såväl som fristående, och i slutet av 2022 har Lärarhögskolan utökat antalet avtal med skolhuvudmän. Avtalen möjliggör för samverkan med syfte att bidra till en stärkt vetenskaplig grund i skolan samt i förskolläro- och lärarutbildningarna. Vid årets slut utlystes medel inom ULF för tre större projekt, medel som kommer att fördelas till projekt som påbörjas 2023.

Målområde 4: Universitetet har en attraktiv utbildning på forskarnivå

Efter två år med huvudsakligen digital verksamhet återgick forskarskolan i utbildningsvetenskap under 2022 successivt till campusaktiviteter och internationella arrangemang tillsammans med både inarbetade och nya partneruniversitet.

Forskare från utländska lärosäten har både medverkat på plats och via Zoom i de kurser som erbjudits av forskarskolan under året. Forskarskolan arrangerade under våren en skriv- och seminarievecka vid Ljubljana University, Slovenien, för den kohort som på grund av pandemin inte haft möjlighet att delta i internationella utbyten vid andra lärosäten. Man har också genomfört en gemensam kursvecka tillsammans med lärare och doktorander från fem lärosäten i Wales, och där Bangor University var värduniversitet. Denna sammankomst fick ekonomiskt stöd från Wales nationalförsamling genom resebidrag för doktorander från Wales samt initieringsmedel för utvecklandet av gemensamma internationella forskningsprojekt. Doktorander i utbildningsvetenskap vid Umeå universitet har också inbjudits att delta i det nordiska forskarutbildningsnätverket NorTED:s seminariedagar i Reykjavik inför den stora NERA-konferensen.

Lärarhögskolans internationaliseringsmedel är sökbara även för doktorander och det finns också en särskild pott för internationalisering av forskarutbildningen. Samarbetet på nationell nivå har i huvudsak koncentrerats till Mittuniversitetet med vilken Forskarskolan genomfört ett gemensamt forskningsinternat. Därutöver har Forskarskolan fortsatt utveckla sitt sedan tidigare etablerade samarbete med forskarskolan PROFS vid Luleå tekniska universitet, och planerade under året för ett gemensamt forskningsinternat som kommer att genomföras under våren 2023.

UMEÅ UNIVERSITET

Hösten 2022 antogs 17 nya doktorander till forskarskolan i utbildningsvetenskap. 15 av doktoranderna samfinansieras av sina respektive institutioner medan två av dem finansieras av Piteå kommun som extern part. Denna samverkan med skolhuvudman förväntas stödja såväl forskning som undervisning genom praktiska forskningsprojekt. Forskarskolan hade 77 aktiva doktorander under året.

Stödverksamhet

Målområde 1: Lärarhögskolans kansli arbetar för att ge hela Lärarhögskolans verksamhet ett gott professionellt stöd

På Lärarhögskolans kansli arbetar 24 medarbetare som utgör ett administrativt stöd till Lärarhögskolans verksamhet på central nivå. Vid kansliet finns en bred kompetens inom utbildnings- och forskningsverksamhet samt inom ekonomiområdet. Under året har ett arbete påbörjats med att se över presentationerna för varje medarbetare på webben för att tydliggöra vilka arbetsområden som respektive medarbetare arbetar inom. Arbetet med översyn av presentationerna på webben kommer att fortsätta under 2023.

Under året har Lärarhögskolan arbetat fram tydligare processer för de kollegiala granskningarna som görs i enlighet med universitetets kvalitetssystem. Vidare har en delvis ny mall för programrådets verksamhetsplan och verksamhetsberättelse arbetats fram och där bland annat kopplingen till kvalitetssystemet har förstärkts. Denna ändring har fallit väl ut hos programråden. Nya rutiner för studenter med beviljat stöd har förbättrats under året.

Två medarbetare har gått kursen "Att leda utan att vara chef" i syfte att förbättra stödet till studenter och institutioner. En medarbetare har studerat en kurs i pedagogiskt ledarskap och förändringsarbete.

Målområde 2: Lärarhögskolans kansli är en inkluderande arbetsplats där medarbetarnas hälsa och arbetsmiljö är i fokus

Arbetsmiljöarbetet vid Lärarhögskolan har under 2022 haft utgångspunkt i resultatet av medarbetarundersökningen, rekommendationer som lyftes fram i rapporten Integration av medarbetarenkäter i Umeå universitets ledningssystem för det systematiska arbetsmiljöarbetet (IMULSA) samt rekommendationer från genomförd HALU-rapport (Hälsa-, arbetsmiljö- och livsstilsundersökning) som genomfördes i samverkan med Feelgood. Utöver de uppföljningar som gjorts på kanslinivå har även medarbetarnas arbetsmiljö följts upp i samband med utvecklingssamtal.